

4-4-20

དེ་ནས་དྲུང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཀྱི་དྲུང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །

Then again Sage *Rig pa'i shes* (Rigpai Yeshi) said these words, "O Great Sage, listen

དབྱུང་ལྗེའི་མཚོགས་གྱུར་གཏར་གའི་བརྟེན་ཐབས་ལ། ། ཆ་བྱང་བརྟག་པ་ཐབས་དང་སྦྱོན་ཡོན་ལ། །

Venesection, which is the best amongst the five external therapies, is explained under five sections: instruments, examination, methods of application, adverse effects, and benefits.

། དང་པོ་ཆ་བྱང་རྫོ་མཉེན་ལྡན་པའི་ལྷགས། ། མགར་བ་མཁས་པས་སྐྱ་གུའི་སློ་འདྲའི་དབྱིབས། ། རྩེ་སྐྱར་ཚོས་གཉིས་ཟླ་བ་
ཉུ་བུ་འཇ། ། ལྟག་ཉལ་སོ་དྲུང་བྱང་བ་ཅན་དང་ནི། ། ལྟ་རེའི་ཁ་འདྲ་ཀྱུན་ཀྱང་སྲིད་སོར་དུག ། ཐར་འགྱོདས་ངར་ལྡན་
བརྟེན་འཐེམས་བརྟེན་ལེགས་པ། ། རྫོ་ཚད་གྲུན་དུ་སྐྱ་གཞོག་ལུས་པ་སྟེ། ། གཟེ་དང་མི་གཟེ་དེ་ལ་རག་ལས་
པས། ། གཟེགས་ལེགས་རྟག་ཏུ་ལྷས་ལ་བཅང་བར་བྱ། །

First, the instruments should be sharp and prepared from an iron of a malleable nature by a skilled blacksmith. These include *sbyu gu'i sgro 'dra* which resembles sparrow feather, *rtse sgur tshes gnyis zla ba* which resembles the crescent moon of second day of the lunar month, *itag nyal* which resembles a bent nape, *so drang brang ba can* which resembles a protruding sharp edge and *lta re'i kha 'dra* which resembles the edge of an axe. All these instruments should measure six *sor* in length. The instrument should ultimately be finished and sharpened by smithing it thoroughly and filing it well. The standard of sharpness should be such that it can cut a hair by drawing it upwards. As the sharpness of the lancet determines whether the veins are effectively punctured or not, a physician should always be equipped with a fine lancet.

བརྟག་པ་བྱང་དང་མི་བྱང་ནད་གཞི་བརྟག ། རན་དང་མི་རན་དུས་ཚོད་བརྟག་པའོ། །

Examination involves determining indications and contra-indications based on the nature of the disorder, and determining when or when not, to apply venesection.

གཏར་དུ་བྱང་བའི་ནད་གཞི་འགྲམས་འཁྲུགས་རིམས། ། སྐྱངས་པ་མ་དང་དྲིག་ནད་སྐར་ཡ་དང་། ། མི་དབལ་ཚུ་སེར་
མཚོ་ནད་ལ་སོགས་པའི། ། ཆ་བ་ཁྲག་མཁྲིས་ལས་གྱུར་གཏར་བའི་ནད། །

Venesection is indicated for all hot disorders of Blood and *mkhris pa* such as *'grams*, *'khrugs*, *rim*s, *skrang*s pa, wound, *dreg*, *sur ya*, *me dbal*, *chu ser* disorders and *mdze*.

མི་བྱང་གཏོན་ཅན་བྱངས་ཟད་སྐྱམ་མ་དང་། ། བཅས་རྗེས་སྐྱ་རབ་གཅོང་ཆེན་མེ་དྲོད་ཉམས། ། མདོར་ན་བད་རྒྱུད་ལས་
གྱུར་ནད་ལ་སྣང་། །

Venesection is contra-indicated for disorders caused by **gdon**, weak bodily constituents, pregnant woman, post delivery, **skya rbab**, **gcong chen** and degenerated digestive heat. Briefly, all disorders of **bad kan** and **rlung** should be avoided.

འོན་ཀྱང་ཁྲག་མ་ཕྱེད་དང་རིམས་མ་སྒྲིན། རྫོངས་ཚད་དུག་མ་གསོད་དང་གཉན་ཚད་དང་། རྩངས་ཟད་ཚ་བ་ཡིན་ཡང་གཏར་མི་ཅུང་། བད་རླུང་ནད་ཀྱང་ཁྲག་མཁྲིས་བསྐྱེདས་ན་གཏར། རྟོག་དང་རྩ་མཐུད་སྒྲིག་གནས་སར་མི་གཏར། །

However, un-segregated blood, unripened **rim**s, empty hot disorders, untreated poisonings, **gnyan** and weak bodily constituents, even though associated with hot nature, should not be venesected. **Bad kan** and **rlung** disorders when combined with Blood and **mkhris pa** disorders can be treated with venesection. Venesection should not be performed at the site of multiple vulnerable points, the major meeting point of blood vessels and the location of **bla**.

དུས་ཚོད་ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མ་གསུམ། །

There are three times for venesection: at the onset of a disorder, during the progression of a disorder and after maturation of a disorder.

བྱང་ཁོག་ཁྲག་བབས་དོན་ལ་ཟེན་པ་དང་། ཁྲག་མ་ཚོད་དང་རྒྱས་འབྲུགས་སྒྲིན་ལོང་མེད། རུས་ལ་མི་བསྐྱེད་བཙོན་པས་ཐོག་མར་གཏར། །

All efforts should be made without wasting any time, to perform venesection at the onset of a disorder such as when there is damage to the vital organs due to internal bleeding, incessant bleeding, and for acute or disturbed hot disorders which cannot be left to mature.

བར་དུ་གཏར་དུས་གཟེར་དུས་གང་ཤུམ་ཚད། རྩ་རླུང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རྒྱས་པའི་དུས་ན་གཏར། ཁྲག་ཕྱེད་རི་མོ་མེད་ན་དུས་ལ་ཕེབས། རྟོག་མེན་ན་ཐང་གིས་བྱེ་ལ་གཏར། །

Disorders such as the aggregation of pain at one point, cessation of shivering, and heaviness, numbness and protrusion in the channels should be venesected during the progression of the disorder. If the blood is devoid of mixed color, a sign of segregated blood, it can be venesected; but if venesection is adverse to the condition, a decoction should be administered to segregate the blood followed by venesection.

ཁྲག་མཁྲིས་ངན་ཁྲག་རྩ་མིག་བྱེར་བ་དང་། རྩས་ཀྱིས་ཚ་རོ་བསྐྱེད་ལ་ཐ་མར་གཏར། །

Dispersion of Blood and **mkhris pa** disorders as well as unhealthy blood in the blood vessels, and recurrence of hot disorder remains due to an unwholesome diet should be treated with venesection after the maturation of the disorder.

གཏར་བ་ལྷས་ན་རླུང་སླེ་ཚ་བ་འབྱེད། །ཕྱིས་ན་ངན་ཁྲག་རྩལ་འགྲམས་རོ་མི་ཐོན། །ཚ་སྟོབས་ཚེན་ཅ་དོན་ནག་ཏུ་
འབྱུང། །

Venesection, if performed before the appropriate time, will cause increase of **rlung** and dispersion of hot disorders; if delayed, will lead to dispersion of unhealthy blood into blood vessels, thus causing an inability to expel the remnants of disorders from the body. A delay in venesection in cases of intense hot disorders, will lead to suppuration and decomposition of the blood vessels and the vital organs.

གཏར་ཐབས་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི་སྟེ་རྩེས་གསུམ། །

The three methods of performing venesection are the preliminaries, the actual procedure and post-therapeutic care.

གཏར་བའི་སྟོན་འགོ་རིང་དང་ཉེ་བ་གཉིས། །

The preliminaries of venesection are of two types: distant and proximate.

རིང་བ་མ་སློན་སློན་པར་བྱ་བ་དང་། །ནད་ཁྲག་རྩལ་ཁྲག་ཐང་གིས་དབྱེ་བར་བྱ། །ཐང་མ་བཏང་བར་གཏར་ན་རྩལ་
ཁྲག་འཚོར། །ནད་ཁྲག་མི་ཐོན་རླུང་སླེ་ཚ་དེ་རོ་ལྷས། །

The distant preliminary involves ripening of the unripe disorders, and segregation of diseased blood and healthy blood with a decoction. If venesection is performed without administering a decoction, it will lead to the loss of healthy blood, non-removal of unhealthy blood, aggravation of **rlung**, and remnants of the hot disorders will remain in the body.

ཉེ་བའི་སྟོན་འགོ་མེ་ཉིས་དྲོས་པར་བསྟོ། །འབྲུལ་བསྐྱུང་བསྐྱུང་སོགས་ཡབ་ཆ་སྟ་གོན་བྱ། །

The proximate preliminaries involve warming up the body either with sunlight or fire, preventing visitors, and arranging a tourniquet and all other necessary equipment.

དངོས་གཞི་བསྐྱུང་ཐབས་གདབ་ཐབས་གདབ་དམིགས་དང་། །ཁྲག་བྲ་དབྱུང་ཚད་ལོག་གཞོན་བསྟན་པའོ། །

The actual procedure explains methods of immobilization, techniques of incision, venesection points, blood analysis, the standard amount of blood to be withdrawn, and management of post-therapeutic complications.

བསྐྱུང་ཐབས་དབྱལ་རྩ་རྟག་རྩ་མཚོགས་གསང་ནམས། །སློན་སྟེང་ཐི་གུས་བསྟོར་ལ་ཤིང་བུས་གཟུ། །རྩ་རྩུང་གཉིས་ལ་
མཚན་ཁྲུང་ག་ཤར་བསྐྱུངས། །ཐོང་རྩ་ཐི་གུས་སྟེ་བསྟོར་རྒྱབ་ནས་འཐེན། །སྟེ་རྩ་སྐྱུག་སྐྱུག་དར་དྲིལ་བར་དུ་སྟེ། །དབྱུང་

ཚ་ལུག་གཞུག་འོག་ཏུ་ཐི་གུས་བཟམ། །ཨ་མོ་རྩུག་འཕོ་སྐང་ཚ་རྩ་ཐུང་དང་། །གཤའ་རིངས་ལ་སོགས་གེ་བྱང་སོར་གསུམ་གོང་། །སྐྱོར་གོང་ཐུན་བྱ་རྩུག་ཚ་རྩུག་འདུས་སོགས། །ཐུན་ཚེའི་བར་ཚ་མཁེག་མའི་གོང་ཏུ་བཟམ། །ཚ་བོ་ཆེ་ལ་ལུས་ནང་མཚུབ་གང་སར། །སྐབ་ཚ་ཏུ་མཚུར་བྱིན་གཞུག་ལྷམ་སྐྱོག་སྟེང་། །ལོང་ཚ་གདོང་ཚ་ཡོབ་གོང་བྱིན་ཀྱོག་དང་། །རྩུ་ཚ་ལ་སོགས་ལོང་བུའི་སྟེང་ཏུ་བཟམ། །སྐབས་ཀྱི་ཚ་རྣམས་ཚ་རྩུང་གིང་བུས་གཞུ། །

The methods of immobilization are as follows: Immobilize *dpral rtsa*, *ltag rtsa* and *mtshogs gsang* by tying a tourniquet above the eyebrows and tighten it by turning with a piece of wood. Tie a tourniquet under the armpit on the opposite side to immobilize two *rtse chung* and tie a tourniquet around the neck and tighten it from the back to immobilize *thong rtsa*. Immobilize *lce rtsa* by placing the tongue between a cloth wrapped around each bamboo stripes; and *dpung rtsa* by fastening a tourniquet below the deltoid muscle. Immobilize *a so*, *drug 'go*, *lgang rtsa*, *ru thung*, *gsha' rings* etc. by fastening a tourniquet three fingers above the inner elbow; and *skyo gong*, *phran bu*, *rgyab rtsa drug 'dus*, *pran rtse'i bar rtsa* etc. by fastening a tourniquet above the wrist. For *rtsa bo che*, fasten a tourniquet one *mdzub* above the back of the knee and for *sgab rtsa*, *rta mthur* and *byin gzhus*, tie a tourniquet around the place where the bootstrap is secured. Immobilize *long rtsa*, *gdong rtsa*, *yob gong*, *byin kyog* and *rgyu rtsa* etc. by tying a tourniquet above the anklebone; while for blood vessels on the abdominal and the genitals regions, fasten a tourniquet appropriately and screw it with a piece of wood.

གང་ཡང་བསྟལ་སྟན་སྟེང་ཏུ་བསྟལ་ཐག་གིས། །བགས་པ་མ་འཁུས་ཚུལ་མཉམ་འཐེན་ལ་བཟམ། །སྐྱིད་ཆེལ་ཚ་རྩུང་སྟེང་གིས་བྱང་ན་སྐྱོམས། །མ་སྐྱོམས་མི་ཐེབས་འཁུས་ན་ཁྲག་མི་ཐོན། །བསྟལ་རྗེས་ཚ་རྣམས་ལག་བསམ་མཉེ་ཞིང་བསྐྱབ། །ཤ་སྐྱིད་ཚ་རྣམས་རྩུས་བསམ་ཐེབས་པ་སྟེ། །བསྟལ་མ་ཐོག་ཏུ་མི་གཏར་ཐེབས་པ་དགཤ། །

In any site of immobilization, place a piece of cloth and then tie a tourniquet in such a way that the skin is not twisted and the ends are tied uniformly in a skillful manner. If there is numbness and prominence of veins, it signifies that the tourniquet is tied properly. In cases that are improperly tied, venesection cannot be applied and if the skin is twisted, there will be no bleeding. After the vein is immobilized, rub it gently with the hands; if the muscles are numb and veins distended, venesection can be performed easily. Do not venesect immediately after immobilization, as it will be ineffective.

གང་བ་ཐབས་ཚ་མ་འཁུས་བར་མཐེ་བོས་མནན། །རྩུང་ཟད་ཐུར་ཏུ་འཐེན་བས་ཚ་མི་འགྱུར། །ཤལ་ཆེར་བསྟལ་འོག་སོར་གསུམ་འོག་ཏུ་གཏར། །སྐྱོ་ལུག་སྐང་གཤགས་དོལ་ཚོད་ཉེས་ལེན་དང་། །སྐྱུག་ཁ་ལ་སོགས་གང་བདེ་གང་གོམས་གང་བ། །དེ་ཡང་ཚ་ཆེན་རྣམས་ལ་སྐང་གཤགས་བྱ། །ཚ་ཐན་སྐྱུག་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་བཅད། །གནད་སྟེང་ཚ་ལ་ཉེས་ལེན་བཟམས་པ་ཡིན། །ཁྲག་བས་རྒྱངས་པན་མ་ཁ་ཆེ་བར་བྱ། །མ་རྩུང་སྐངས་དང་ཁྲག་གི་རྒྱངས་མི་ཐོན། །ཚ་ཁ་ཐགས་ཁ་མཉམ་ན་ལེགས་པ་ཡིན། །རུས་སྟེང་ཚ་ལ་སྟེ་མོ་ཡིས་གཏར། །ཚ་སྟེང་མི་འགྱུར་འབྲེད་བཙུགས་བཅ་ཏོལ་བཟེག་ལྟག་ཚ་རྩུང་སྐྱིད་གཡས་གཡོན་གྱི་སོར་གསུམ། །ཚ་སྟེང་ཐིག་གང་བ་གཏར་རྗེས་མི་ཡིས་བསྐྱང། །མཚོགས་གསང་སྐྱ་མཚོམས་སོར་བཞི་གྱིན་ཏུ་གཤག། །ལུར་གོང་འཕར་ཚ་སྐྱ་ཡི་གསེབ་ཏུ་གཏར། །ཚ་རྩུང་མས་ཀྱི་སོར་བཞི་བཅལ་བར་གཏར། །རྩ་ཐུང་གཞུ་མཚོག་སྐྱ་ནས་སོར་བཞིར་གཏར། །བྱིན་གཞུག་རྟིང་པའི་གྱིན་མཚུབ་གང་ཏུ་གཏར། །གཏར་མ་ཐོག་ཏུ་མི་སྐྱོད་ཁྲག་མི་ཐོན། །མགོ་སྐྱེ་ལོང་ཚ་གསུམ་ལ་སྐྱིད་མི་བྱ། །གཞན་དག་ཁྲག་ཚད་ཏུས་ན་ཆ་ཡིས་སྐྱོད། །

The technique of performing venesection involves pressing a blood vessel with the thumb without twisting the vessel and then slightly pulling it downward to help immobilize the blood vessel. Generally, venesection is performed three **sor** below the tourniquet. Venesect the vessels sideways, vertically, completely, doubly and using slanting cuts etc. as per ones convenience and familiarity. Specifically, major blood vessels should be cut vertically, minor blood vessels in a slanting manner and tiny blood vessels be cut completely. It is recommended to apply a double cutting for blood vessels on vulnerable areas. Release of the blood steam is more effective than that of blood; therefore make a bigger incision. A smaller incision will cause swelling and the diseases blood steam will not be released. It is good if the incisions of the blood vessel and the skin are of the same length. Venesect the blood vessels located on the bone with **sta re**. in order to fix the lancet right on the blood vessel, place it sideway and then tap it. After making **ltag rtsa**, which is located three **sor** upward from the right and left **ldud sgo**, perform venesection followed by moxibustion to prevent infections and **rlung**. Venesect **mtshongs gsang** measuring four **sor** upward from the frontal hair line, and apply venesection on **mur gong 'phar rtsa**, which is located in the temporal hair. Venesect **rtse chung**, four **sor** downwards from the base of the neck, **ru thung**, four **sor** from the tip of the elbow and **byin gzhus**, one **mdzub** upward from the heel of the foot. Do not release the tourniquet after the venesection as there will be no bleeding. Similarly do not release the tourniquet immediately after venesecting the blood vessels located on the head, neck and **long rtsa**, while for other blood vessels, it can be released slowly, when the bleeding is about to stop.

གདབ་དམིགས་གཉའ་རེངས་འགྱུར་དཀའ་ལྷག་ཅུ་གཏར། །བད་མཁྲིས་མགོ་ནད་ཚང་འཕུང་དྲོས་ཚེ་ན། །དབུལ་གཟེར་མཚོགས་ལ་སྡེ་ཞིང་མིག་མི་ཐེག་མཚོགས་གསང་དབྱེ་ཞིང་གསེར་མདུང་དབུལ་གཏུང་གཏར། །མིག་དམར་ལིང་ཐོག་མོད་ན་མིག་ཅུ་གཏར། །སྤྲ་ནད་སྤྲ་ཅུ་ན་བ་ན་ཅུ་གཏར། །སྤིང་ཚད་སྤོམ་དད་སྤྲ་དཀའ་སྤེ་ཅུ་གཏར། །སོ་མིག་སྤྲ་འགམས་ནད་ལ་ལྷག་རལ་གཏར། །སོ་ནད་སོ་ཅུ་ཅེ་ཚུང་དབུང་ཅུ་གཏར། །སྤོ་ལུ་སྤིང་ཚད་སྤོམ་ཤིང་དབུགས་མི་བདེ། །སྤྲ་འགམས་ཨོལ་གོང་བར་གྱི་ཐོང་ཅུ་གཏར། །སྤྲ་སྤིན་བྱང་ལོག་འག་བབས་དོན་ལ་ཟེན། །རྒྱས་འབྲུགས་སྤོ་འགམས་སོ་ལ་འག་ཚད་རྒྱས། །སྤྲངས་ལོང་འབྲས་ནད་ཀུན་ལ་ཅེ་ཚུང་གཏར། །

Venesection points are as follows: Venesect **ltag rtsa** for stiffness and difficult movement of the neck. Venesect **gser mdung**, **dngul gdung** and **mtshongs gsang** for headache caused by **bad kan** and **mkhris pa**, consumption of **chang** and overexposure to heat, and pain in the forehead, heaviness in the anterior fontanel and inability to raise the eyes. Venesect **mig rtsa** for red eyes and frequent occurrence of **ling thog**. Venesect **sna rtsa** and **rna rtsa** for disorders of the nose and the ears, respectively. Venesect **lche rtsa**, for hot disorders of the heart, excessive thirst and speech difficulty. Venesect **ltag ral** for disorders of the teeth, the eyes, the ears and the cheeks. Venesect **so rtsa**, **rtse chung** and **dpung rtsa** for dental disorders. Venesect **thong rtsa**, located in-between the thyroid cartilage, for cough, psychosis due to hot disorders of the heart, asthma and vocal obstruction. Venesect **rtse chung** for **srin** in the brain, descent of diseased blood into the torso, injuries to the vital organs, dispersal of acute and disturbed hot disorders into the lungs, progression of hot Blood disorders in the teeth, swelling and all kinds of **'bras**.

སྒོད་གཟེར་སྒོ་ཚད་མགོ་ན་དུང་རྩ་གཏར། །སྒོ་ཚད་སྒོད་མྱི་དབྱུགས་ལྷང་གཟེར་ཆེ་ལ། །རྩལ་འགོ་སྐང་རྩ་གཉིས་ལ་
 གཏར་བར་བྱ། །སྒོ་སྒྲིང་མཚེན་དྲི་བྱང་རྒྱབ་རྒྱུགས་ཤིང་ན། །དོན་སྒོད་ལྷན་མོང་ནད་ལ་སྒོད་ཀ་གཏར། །སྒོ་སྒྲིང་ལྷག་
 རྒྱས་སྒོ་སྒྲིང་འདོམ་རྩ་གཏར། །མིག་སེར་ལུས་མྱི་དང་ག་འགགས་བ་ལ། །མཁྲིས་རྩ་གཤའ་རིངས་བྲན་བྱ་གཉིས་ལ་
 གཏར། །མཚེན་མཚེར་མཚེན་དྲི་འགམས་འཇུགས་གཟེར་བ་དང་། །སྐྱུག་པོ་ཚ་བའི་སྐྱན་ལ་ཏུ་ལྷང་གཏར། །སྐྱང་འགགས་
 གཙོང་ཐབས་ལུ་ལ་སྐང་རྩ་གཏར། །དོ་སྒོད་པོ་མཚེན་མཚེན་དྲི་འཁོར་ཞིང་ན། །མཚེན་འོག་གཟེར་ལ་སྒོ་མཚེན་འདོམ་
 རྩ་གཏར། །ལྷག་མཁྲིས་ནད་ལ་མཚེན་མཁྲིས་འདོམ་རྩ་གཏར། །པོ་མཚེན་ལྷག་ནད་རྒྱབ་རྩ་རྩལ་འདུས་གཏར། །

Venesect **dpung rtsa** for relieving upper back pain, hot disorders of the lungs and headache.
 Venesect **drug 'go** and **sgang rtsa** for hot disorders of the lungs with upper back pain, shortness
 of breath and severe pain. Venesect **snod ka** for disorders of the lungs, the heart and the
 diaphragm, simultaneous pain in the chest and the corresponding area of the back as well as
 common disorders of the vital and the vessel organs. Venesect **glo snying 'dom rtsa** for the
 progression of blood disorders in the lungs and the heart. Venesect **mkhris rtsa gsha' rings** and
phran bu for jaundice, heaviness of the body and loss of appetite. Venesect **ru thung** for pain in
 the liver, the spleen and the diaphragm due to dispersed and disturbed hot disorders, as well as
 for *bad kan smug po*, and **skran** due to hot disorders. Venesect **sgang rtsa** for vocal obstruction
 and continuous expectoration of sputum, and **glo mchin 'dom rtsa** for circular pain in and
 around the upper back, the stomach, the liver and the diaphragm, and pain under the armpit.
 Venesect **mchin mkhris 'dom rtsa** for Blood and **mkhris pa** disorders and **rgyab rtsa drug 'dus** for
 Blood disorders of the stomach and the liver.

རྩལ་འཚོན་པོག་འགམས་དང་སྒྲིག་པ་སྐྱངས། །སྐྱང་མྱི་གཞུང་འབྲུམ་མངལ་ནད་རྩ་ཚེན་གཏར། །གཞུང་རིངས་ལྷག་
 འགྲེ་དབྱི་རྐྱེད་འཁོར་བ་དང་། །མངལ་ལྷག་འཇོག་ལ་སྐྱིད་ལྷང་སྐབ་རྩ་གཏར། །མཚེར་བ་སྐྱང་འགམས་ལྷ་བ་ཟ་རྐྱེད་
 དང་། །མཁྲིས་ནད་རྩ་སེར་འོར་ལ་རྩ་མཐུར་གཏར། །མཁལ་འགམས་མཚོན་པོག་རྐྱེད་པ་སྐྱང་མི་ཐེག་རྐྱེད་བཤལ་བྱིན་
 བ་འགས་སྐྱམ་དབྱི་མིག་གཟེར། །སྐྱར་ཡ་མངལ་ལྷག་འབྲུམས་ལ་བྱིན་གཞུག་གཏར། །སྐྱང་དུ་མཚོན་པོག་སྐྱང་ཐབས་
 མངལ་ལྷག་འཇོག་དྲི་རྩ་འགགས་ལ་ལོང་རྩ་གཏར་བར་བྱ། །རྩལ་ལྷག་རྒྱས་མགོ་སྐྱོན་སྒྲིང་ལ་བབས། །སྒྲིང་ནད་ཅིས་
 ཀྱང་མ་ཕན་རྩལ་རྩ་གཏར། །རྐྱང་བའི་མཐིལ་དང་པོལ་སྐྱངས་ཚ་འབྲབ་བྱེད། །རྩལ་ལྷག་ལ་གདོང་རྩ་པོལ་པོང་གཏར། །

Venesect **rtsa chen** for dispersion of the small and the large intestines due to injuries caused by
 weapons, testicular swelling, heaviness of the lower part of the body, piles and uterine
 disorders. Venesect **sgyid khung sgab rtsa**, for outward curvature due to stiffness of the spine,
 pain around the hip and the waist, and excess menstrual bleeding. Venesect **rta mnhur** for
 spleen dispersion due to injury, eczema, **za rkong**, **mkhris pa** disorders, **chu ser** disorders and
'or. Venesect **byin gshug** for dispersion of the kidneys due to injuries caused by weapons,
 difficulty in raising the lower part of the body, paralysis of the leg, taring sensation in the calves,
 pain in the hip joints, **sur ya** and continuous menstrual bleeding. Venesect **long rtsa** for injuries
 caused by weapons to the lower part of the body, **glang thabs**, heavy menstrual bleeding and
 urinary obstructions. Venesect **rgyu rtsa** for the progression of blood disorders in the small
 intestine, and head injuries affecting the heart. It is also used for heart disorders which cannot
 be treated with other remedies. Venesect **gdong rtsa** and **yob gong** for swelling and prickling
 sensations on the soles and dorsum of the feet as well as for **chu ser** disorders.

མདོར་ན་སྟོང་ནད་ཚེ་རྒྱུད་སྐྱང་ཚ་གཏར། སྐྱང་གྱི་ནད་ལ་ལོང་ཚ་བྱིན་གཞུག་གཏར། ཁབ་གྱི་ནད་ལ་སྟོང་ཀ་ཏུ་ཕྱུང་གཏར། རྩོད་ནད་ལ་སྐྱང་ཚ་རྒྱུག་འགོ་གཏར། རྩ་མཚེན་བང་ནད་སྟོང་ཀ་ཏུ་ཕྱུང་གཏར། སྟོང་ཚད་སྟོང་ཀ་ལྷེ་ཚ་ཐོང་ཚ་གཏར། སྟོང་ཚད་རྒྱུག་འགོ་སྐྱང་ཚ་གྱིར་གོང་གཏར། སྟོང་སྟོང་གཉིས་འདོམས་ཚེ་རྒྱུད་འདོམས་ཚ་གཏར། མཚེན་པའི་ཚ་བ་ཏུ་ཕྱུང་སྐྱང་ཚ་གཏར། མཚེན་ཚད་རྩ་མཐུར་སྟོན་ལག་རྒྱབ་ཚ་གཏར། སྟོང་ཚད་ཕོ་བའི་རྩ་དང་རྒྱུག་འདུས་གཏར། མཐོས་ཚད་གཤམ་རིངས་སྟོན་བྱ་གསེར་མཐུང་གཏར། མཐོས་ཚད་བྱིན་གཞུག་ཕོ་མཚན་འགྲམ་ཚ་གཏར། སྟོང་ལོང་ཚ་དཀྱུ་འགྲམས་བྱིན་གྱོག་གཏར། ཤལ་ལོང་པ་སྟོང་མཚེན་ཚ་ལ་གཏར། རྩས་པའི་ཚ་བ་མཐོས་མའི་ཚ་ལ་གཏར། རྩགས་ཚད་རྩ་སེར་མཚེན་མཐོས་ཚ་ལ་གཏར། རྩག་ཚེ་སྟོང་ཚ་བྱིང་འཐིབས་ཏུ་ཕྱུང་གཏར། འདྲ་ག་འགགས་ན་བད་མཐོས་ཚ་ལ་གཏར། །

Briefly, venesect **rtse chung** and **lgang rtsa** for disorders of the upper part of the body. Venesect **long rtsa** and **bying gshug** for disorders of the lower part of the body. Venesect **snod ka** and **ru thung** for disorders of the middle part of the body, and **sgang rtsa** and **drug 'go** for disorders of the upper back. Venesect **snod ka** and **ru thung** for disorders of the chest region such as disorders of the breast and the liver. Venesect **snod ka**, **lce rtsa** and **thong rtsa** for hot disorders of the heart. Venesect **drug 'go**, **sgang rtsa** and **kyor gong** for hot disorders of the lung. Venesect **rtse chung** and **glo snying gnyis 'doms** for combined disorders of the lungs and the heart. Venesect **ru thung** and **sgang rtsa** for hot disorders of the liver, and **rtam mthur** and **srin lag rgyab rtsa** for hot disorders of the spleen. Venesect **pho ba'i rwa** and **drug 'dus** for hot disorders of the stomach. Venesect **gsha' rings**, **phran bu** and **gser mdung** for hot **mkhris pa** disorders. Venesect **byin gshug** and pho **mtshan 'gras rtsa** for hot disorders of the kidneys. Venesect **long rtsa** for disorders of the small and the large intestines. Venesect **byin kyog** for dispersion of disorder in the uterus and **glom chin rtsa** for hot disorders of the muscles. Venesect **bying gshug** [??? Missed??] for hot disorders of the bone and **mchin mkhris rtsa** for hot disorders of the skin as well as **chu ser** disorders. Venesect **glo rtsa** for acute pain and **ru thung** for dullness and heaviness. Venesect the points of **bad kan** and **mkhris pa** for loss of appetite.

འོན་ཀྱང་གང་ཉེ་གང་རྒྱས་གཏར་བ་ཤིས། ཚེ་བ་སྟོང་སྟོན་ཚེ་རྒྱུད་ཡས་བབས་གཏར། སྟོང་སྟོང་ཚད་ལ་ཚ་ཕྱན་མས་འཇག་གཏར། ཚེ་བས་ཚེ་བའི་ནད་ལ་ཚ་ཕྱན་མང་གཏར་བ། ཚེ་རྒྱུད་ལ་སོགས་ཚ་ཚེན་གཏར་བ་བསྟན། །

However, it is also favorable to venesect the blood vessels, which are located nearest to the site of the disorders and prominently distended. In case of strong hot disorders, venesect the blood vessels in a descending order, from the major blood vessels such as **rtse chung** to the minor vessels; while for mild hot disorders, venesect in an ascending order, from the minor to the major blood vessels. It is strongly recommended to venesect the major blood vessels such as **rtse chung** rather than the minor blood vessels for extremely severe disorders.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་གཏར་དམིགས་མ་ཤིས་པས། སྐྱང་ཐོག་སྟོང་དུ་བྱངས་པས་ལུས་བྱུངས་འཚོར། སྟོང་ཐོག་སྟོང་དུ་བྱངས་ན་མེ་དྲོད་འཚི། །

Inversely, venesecting without a proper knowledge of the venesection points leads to depletion of bodily constituents by drawing up the blood from the lower part of the body and loss of **me drod** by drawing the blood from the upper part of the body.

འབྲུག་སྤྱི་ཤུགས་དྲག་སླ་ལ་སེར་དུགས་སྒྲོ། །བྱ་མང་རྒྱབ་འདྲ་སྒྲུབ་དཀར་བ་དང་། །བེ་སྐབས་རྟག་མཁྲིས་ཆགས་ན་ནད་
 འབྲུག་སྒྲི། །བྱ་ཆོགས་སྐྱེད་ཆེ་ནད་འབྱུང་སླ་བ་ཡིན། །དམར་ནག་རིམ་གྱུང་ན་ཐང་རྗེས་གཏར། །རྟག་མཁྲིས་ཆགས་ན་
 ལུས་བྱངས་གསོ་ཞིང་གཏར། །དམར་ལ་སྐྱ་ན་ཕན་མེད་གཏར་སྐྱེད་བྱུར། །རླུང་འབྲུག་ནག་ཅིང་རྩུབ་ལ་སྒྲུབ་
 དམར། །མཁྲིས་པའི་འབྲུག་ནི་སེར་སླ་རྟག་དྲི་མནམ། །བད་ཀན་འབྲུག་ནི་དམར་སྐྱ་སྐྱ་ལ་འཇམ། །མཚལ་ཁུ་ཚོས་ཁུ་འདྲ་བ་
 བྱངས་འབྲུག་ཡིན། །དེ་རྣམས་རྩུང་བྱང་ཅམ་ཡང་གཏར་མི་བྱང་། །

In blood analysis, diseased blood is characterized by profuse bleeding, thin consistency, yellowish color, foul smelling and fronty nature, whitish bubbles resembling the back of a pheasant, and formation of mucus, pus or bile on the surface of the blood. Extracting such blood relieves pain, shows effective results and easily cleanses the disorder. In the presence of blood having reddish black color, venesection is performed following a decoction and if the blood appears with the formation of pus and bile, venesection is performed following restoration of the bodily constituents. Even though the venesection will be ineffective when the blood exhibits reddish in color and thick in consistency, it can be applied if there is any sign of beneficial effect. A *rlung* natured blood is blackish in color and rough in texture having reddish bubbles whereas a *mkhris pa* natured blood is yellowish, thin and smells like pus, and *bad kan* natured blood is pale red, thick and smooth. In general, a blood resembling the sap of *mtshal* and *tshos* is a sign of healthy blood. These bloods should not be withdrawn, even in the slightest amount, with venesection.

དབྱུང་ཚད་ནད་ཐོན་བྱངས་འབྲུག་བྱུང་ན་བཅད། །བྱངས་ངན་འབྲུག་ཞབས་མེད་ཀྱང་རན་ཚོད་བབྱང་། །དོན་གཟེར་བྱ་གཅིག་
 འབྲུག་གཟེར་དབྱུང་བ་དང་། །འོ་ལ་ཀ་བསྐྱར་གསུམ་བྱངས་འབྲུག་ཡིན་ཡང་གདོན། །བྱངས་བྱང་རླུང་ལྡན་ངན་འབྲུག་
 ཡིན་ཡང་བཞག་རྒྱས་འབྲུགས་གཟེར་དང་བྱང་ལོག་འབྲུག་རྒྱས་དང་། །ཡན་ལག་སྐྱངས་ཤོར་བྱངས་སྐྱེད་འབྲུག་གེད་
 སྒྲིད། །དེ་མ་ཡིན་ལ་མང་གཏར་ཉུང་དུ་དབྱུང་། །སྒྲུབ་འབྲུག་དམར་སྒྲིས་གཡོགས་གཏར་འཕྲོ་བཅད། །བྱངས་ངན་གཏར་
 ཚོད་རྟག་ཏུ་འོང་བ་འམ། །གཏར་འབྲུག་ཆུ་དང་འདྲ་ན་གཏར་ཚོད་བབྱང་། །རྟག་ལ་བརྟམ་ནས་མང་དུ་གཏར་བ་
 ཡིས། །བྱངས་འཇོད་གསོ་དཀའ་དུ་ཆུ་ཆུར་འགྱུར་བ་ཡོད། །

The standard amount of blood withdrawal is determined in the following ways. Stop the bleeding when the healthy blood comes out after the withdrawal of the diseased blood. Keep control over the bleeding even if the diseased blood is not removed completely in a patient with weakened bodily constituents. Withdraw even the healthy blood for three conditions: relieving pain in the vital organs, strong pain caused by Blood disorders and diverting the course of bleeding. Discontinue even the bleeding of diseased blood when the patient is bodily depleted and with the presence of *rlung* disorders. Withdraw a greater amount of blood to bring down the pressure of blood in the cases of proliferation of blood, sharp pain due to disturbed hot disorders, proliferation of blood in the torso and large swelling of the limbs. Inversely, in most cases, apply more venesection with the least possible amount of blood withdrawn. If there is an appearance of red creamy coating on the blood bubbles, stop the bleeding immediately. Keep control over the blood withdrawal for weak bodily constituents when the pus comes with bleeding or the blood appears like water. Excessive withdrawal of blood owing to the appearance of pus will cause loss of bodily constituents, resulting in development of intractable ascites.

ལོག་གཞོན་ཁྲག་མ་ཐོན་དང་ངན་ཁྲག་མེད། །ཁྲག་མ་ཚོད་དང་སྐངས་འབོག་རྒྱང་སྐྱེས་བྱུག།

The six post-therapeutic complications are bleeding failure, absence of unhealthy blood, non-stop bleeding, swelling, fainting and development of **rlung** disorders.

དང་པོ་ལྷུས་གང་མཚོན་རྩལ་འགྲངས་དྲགས་བྱེད། །གདོན་དང་འགྲུལ་སྣ་ཁ་རྒྱང་པགས་པ་འཚུས། །བསྐྱལ་མ་ཐོག་གཏར་གཏར་མ་ཐོག་ཏུ་སློང། །དེ་དག་ཁྲག་མི་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། །རྒྱ་བཅུ་སྐངས་ན་གཏར་ག་བརྒྱགས་དོགས་མེད། །

First, the ten causes of bleeding failures are cold body, blunt lancets, overeating, tomophobia, **gdon** possession, guests visiting, insufficient incisions, twisted skin, venesection applied immediately after immobilization and releasing of tourniquets instantly after venesection. If these causes are avoided, performance of venesection will, no doubt, be successful.

རྩ་ཚེན་གཏར་ཡང་ངན་ཁྲག་མེད་པ་ན། །རྗེས་དེ་པོར་ལ་རྩ་གཞན་གཡར་བྱས་ཏེ། །ནང་པར་གཏར་བས་ནད་ཁྲག་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཚ་བ་ལམ་ཆད་རྩ་སྐྱོངས་ཁྲག་མེད་ན། །འོང་ཁྲག་ཕྱིར་ལ་འཕུལ་བའི་མན་ངག་གཅེས། །

When unhealthy blood cannot be withdrawn, even after puncturing a major vein, a substitute vein should be selected, avoiding the first point of attempted venesection. Diseased blood can possibly be drawn when it is venesected the next morning. It is important to follow the instructions on how to drain blood from the body in a situation when there is no blood to withdraw from an empty channel due to obstruction of the channel by hot disorders.

ཁྲག་མ་ཚོད་ན་རྩ་རྒྱང་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱང་། །ཕྱིང་པ་རྒྱར་བཅུག་སྐྱ་ན་ལ་དགྲིས་མས་བསྐྱམ། །

If the bleeding does not stop, sprinkle cold water on the blood vessel and cover it with a piece of wet felt followed by applying a bandage over it.

སྐངས་ན་ཚུ་མར་བྱི་གཞོན་བྱུགས་ལ་མཉེ། །དེས་མ་ཐུབ་ན་ཨ་ས་བ་ཡིས་བདུག།

Swelling is treated with application of salt, butter and the ash of dog hair followed with massage. If the swelling cannot be controlled, apply compresses of **a sa wa**¹.

ཁྲག་གིས་བོག་ན་གསུར་བདུག་ཁ་སྐྱ་གདབ། །ཚབས་ཆེ་བ་ལ་གསོན་ཁྲག་སོབས་སུ་སྐྱེད། །

Unconsciousness due to excessive bleeding can be treated by inhalation of **gsur** and spraying cold water from the mouth. Transfusion with fresh warm blood should be given to replace the lost blood in critical conditions.

གཏར་རྗེས་རླུང་སྐྱེས་བསྐྱེད་མཉེ་བུ་རམ་ལྷུང་། །བྱར་ཚང་ལུས་ཐང་འཚོ་ལུས་རླུང་སྐྱ་སྒྲུབ། །

When a **rlung** disorder arises after the venesection, perform massage with oil, chew jaggery, and administer molasses **chang**, bone and fatty meat soup to control **rlung** disorders.

ཕྱི་རྗེས་བསྐྱེད་བཀོལ་མ་ཁ་མཐེབ་མོས་མཉེ། །དྲོ་གང་སྒྲུབ་ཞིང་བལ་དགྲི་འགོ་འགྲུལ་གཟུབ། །ཁྲག་ངན་སྐྱེ་བས་ཚང་བསིངས་མི་བཏང་བསྐྱུང་། །

Post-therapeutic care involves massaging the incision with the thumb after releasing the tourniquet, compressing with cold pebbles, applying a woolen bandage and being cautious while walking and moving. Consumption of light **chang** should be restricted as it gives rise to unhealthy blood.

གཏར་སྐྱོན་དམན་ལྷག་ལོག་དང་ཉེས་པ་བཞི། །

The four adverse effects of venesection are insufficient bleeding, excess bleeding, inappropriate application and malpractice.

གཏར་ཞན་ཁྲག་རོ་མི་ཐོན་ནད་གཞུག་ལུས། །མཚིན་སྐྱེན་སྐྱུག་པོ་མཚོ་འབྲས་སུར་ཡ་སྐྱེད། །བྱང་ལོག་ཡན་ལག་ཚུ་སེར་ནག་ཏུ་འགྱུར། །

Insufficient bleeding leaves the remnant of disease due to incomplete evacuation of the diseased blood, and results in **skran** in the liver, *bad kan smug po*, *mdze*, *'bras* and *sur ya* as well as transformation of **chu ser** accumulated in the torso and the limbs into pus.

གཏར་དྲགས་ལུངས་འཛད་རླུང་སྐྱེ་མི་དྲོད་འཚི། །བྲང་སྐྱེན་སྐྱེ་རབ་དུམ་ཚུར་འགྱུར་བ་མང་། །

Excessive bleeding causes degeneration of the bodily constituents, increase of **rlung** and loss of **me drod** which result in cold natured **skran**, *skya rbab* and **dmu chu** in many cases.

ལོག་པ་མི་རུང་ནད་ལ་གཏར་བ་འཇ། །

Inappropriate application refers to performing venesection on contraindicated disorders.

ཉེས་པས་ཤ་གདན་སྐྱད་དམ་ཚུ་རྒྱས་བཅད། །གནད་ལ་སོང་ངམ་འཕར་རྩ་བཅད་པ་ཡིས། །སྐྱེན་པའི་ལག་དགས་བྱ་ཉེས་བསད་པ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་སྐྱོན་ལ་མཁས་པས་གཟུབ་པར་རིགས། །

Malpractices which lead to fatal accidents are muscle injuries, injuries to the tendons and the ligaments, damage of the vulnerable points, and injuries to the arteries. Therefore, one must be careful about these inappropriate practices.

གཏར་ལེགས་ཡོན་ཏན་ཅ་ནད་ངན་ལྷག་སྤོང་། །གཟེར་བ་ལྷག་གཅོག་སྐངས་པ་རྩུ་ནས་འཛོམས། །འདྲུལ་བ་བརྟས་བྱེད་
ནག་ཚུ་རྩད་ནས་གཅོད། །མ་ཡི་མདོག་འབྱེན་ལོལ་སྲིའི་ནད་རྐངས་འདོན། །སློམ་པོ་འབྲི་ལ་སླེམ་པོ་ཤ་རྩུས་བྱེད། །ནད་
དངོས་ཕྱིར་འབྱེན་དཔུང་མཚོག་གཏར་གར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

Benefits of a proper venesection are evacuation of channel disorders and unhealthy blood, relieving of sharp pain, complete elimination of swelling, regeneration of necrotic tissues, complete removal of pus and **chu ser**, skin healing over wounds, release of unlocalized pressure of the disorder, and reducing as well as gaining body weight. Venesection is considered the best therapy as it practically evacuates disorders from the body.” Thus it was said.

བདུད་རྩི་སྤོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྩུང་ལས་དཔུང་ལྷ་གཏར་གའི་ལཱ་སྤྱི་ཉི་ཤུ་བའོ། །

This is the twentieth chapter on venesection, one of the five external therapies, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.

¹. A *sa wa* is a dough prepared by cooking tsampa with butter.